

J. polski. VI
21.05.2020

Temat: Spotkania z naturą- uczucia zwierząt.

Witam Cię Szymonie, witam Cię Michale!

Zapewne zdziwiło Cię zdjęcie, które umieściłam. Dzisiaj zapoznamy się z fragmentem artykułu Olgi Kowalik pt. „Delfin człowiekowi człowiekiem”(„Przekrój” 2012, numer 15). Delfiny to przepiękne i jednocześnie bardzo mądre zwierzęta. Potrafią korzystać z narzędzi, używają własnego języka, mają imiona, baraszkują w wodzie jak dzieci i polują jak świetni myśliwi. To najbardziej inteligentne zwierzęta na Ziemi. Oczywiście zaraz po człowieku.

Przeczytaj uważnie.

Olga Kowalik „Delfin człowiekowi człowiekiem”

Fragment artykułu, „Przekrój” 2012, numer 15

Przykłady na to, jak inteligentne i uczuciowe są delfiny, można mnożyć. Wiemy, że posługują się językiem, i to całkiem złożonym. Pod koniec ubiegłego roku poznaliśmy wyniki badań zespołu amerykańskiego naukowca Jacka Kasewitza [czytaj: dzaka kasełica], któremu udało się **odcyfrować**¹ swoiste dźwiękowe **piktogramy**² używane przez te istoty. Jak udało się ustalić, delfiny na widok konkretnego obiektu wydają jeden i ten sam dźwięk – jakby „malowały” falą dźwiękową jego obraz, dzięki czemu mogą potem ze sobą rozmawiać, mówiąc o danych obiektach ich **fonicznymi**³ portretami. Tych dźwięków-obrazów używano z powodzeniem do porozumiewania się z delfinami. Zespół Kasewitza uczył nawet delfiny rozumienia komunikatów z wykorzystaniem zarówno rzeczowników, jak i czasowników. Jednak nawet bez tych odkryć mamy wystarczająco wiele dowodów na to, że delfiny nie różnią się od nas aż tak znacznie. Potrafią troszczyć się o **niedoleźnych**⁴ członków stada, przynosząc im pokarm. Poświęcają się dla bliskich, gdy grozi im drapieżnik. Zdobywają się na altruizm ponadgatunkowy – nieraz pomagały ludziom. Tak jak my czerpią radość z zabawy. Błyskawicznie się uczą. Znany jest przypadek, że delfin, nagradzany rybą za przyniesienie opiekunowi w pysku śmiecia z basenu, celowo rozdrabniał obiekt na wiele kawałków, by dostać za **aporty**⁵ więcej ulubionych smakołyków. Niewątpliwie zabijanie tych zwierząt to zbrodnia. Czy jednak uda się tę oczywistość przepisać na międzynarodowe prawo? [...]

Warunkiem realnych zmian jest głęboka zmiana świadomości całych społeczeństw, przyzwyczajonych do traktowania zwierząt jako **surowca**⁶ – a nie jako istot, które czują i które w związku z tym mają prawo do godnego życia. To wymaga gruntownej zmiany nastawienia do wszystkich zwierząt, nie tylko tych wybranych. Zauważenia, że nie jesteśmy „panami stworzenia”, którzy mają prawo „czynić sobie ziemię poddaną”, lecz jedynie jednym z wielu gatunków – na nieszczęście dla innych nieco bardziej inteligentnym.

1 Odcyfrować – odczytać nieznane znaki.

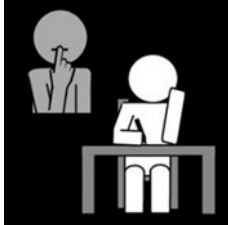
2 Piktogram – znak w piśmie obrazkowym, na przykład znak drogowy. Tutaj: znak.

3 Foniczny – związany z dźwiękiem lub z głosem.

4 Niepełny – pozbawiony pełnej sprawności fizycznej.

5 Apart – tu: przynoszenie przez zwierzę jakiegoś przedmiotu na rozkaz człowieka.

6 Surowiec – materiał pochodzenia naturalnego, który jest wykorzystywany do produkcji towarów.

1. Jakie zachowania delfinów świadczą o ich inteligencji i uczuciach?
2. Co udało się zaobserwować zespołowi Kasewitza?
3. Podaj przykłady sytuacji, w których zwierzęta udzielają ludziom pomocy.

ZADANIE DOMOWE

Co można zrobić, aby ludzie lepiej traktowali zwierzęta? Zastanów się nad tym i zapisz swoje propozycje.

Opracowała: Marzena Marcjasz

